

*Analiza stanu gospodarki odpadami
komunalnymi na terenie gminy KRAŚNIK
za rok 2013*

Kraśnik, grudzień 2014

SPIS TRESCI:

1. Wstęp
 - 1.1. Cel opracowania
 - 1.2. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami
 - 1.3. Wskaźniki odzysku i recyklingu odpadów przewidziane do osiągnięcia w 2013 roku i w latach następnych
 - 1.4. Charakterystyka południowo-zachodniego regionu gospodarki odpadami i gminy Kraśnik
2. Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy
 - 2.1. Stan prawny
 - 2.2. Opis istniejącego systemu
 - 2.3. Ilość odpadów odebranych z terenu gminy Kraśnik
 - 2.4. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w gminie Kraśnik.
3. Analiza finansowo - ekonomiczna funkcjonowania systemu
 - 3.1. Przychody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi
 - 3.2. Koszty funkcjonowania systemu
4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi
5. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania
6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych, w imieniu, których gmina powinna podjąć działania na rzecz zorganizowania takiego odbioru
7. Wnioski

1. Wstęp

Nowelizacja ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach wprowadziła szereg nowych obowiązków na gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy. Nowy system zakładał, że samorząd, który jest odpowiedzialny za wszystko to, co służy lokalnej społeczności, powinien być również odpowiedzialny za odebranie i właściwe zagospodarowanie odpadów. W nowym systemie gospodarki odpadami komunalnymi gmina przejęła obowiązki zbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych i dzięki temu uzyskała możliwość gospodarowania odpadami na swoim terenie. W związku z tym każda gmina zobowiązana została do zorganizowania przetargu na mając na uwadze dotychczasowy system gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnie z zapisami ustawy oraz z uwarunkowaniami miejscowymi.

1.1. Cel opracowania

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy KRAŚNIK sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2013 poz. 1399 z późn. zm.) gdzie określony został wymagany jej zakres. Analiza określa:

- a) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
- b) potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- c) kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
- d) liczby mieszkańców,
- e) liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12,
- f) ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- g) ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy,

1.2. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami

Przy sporządzaniu niniejszej analizy opierano się o przepisy prawne dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi oraz dokumenty o charakterze strategicznym, tj.:

- a) ustawa z dnia 13 września 1996 roku. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2013 poz. 1399 z późn. zm.).

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku, a także warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie objętej regulacją ustawy.

- b) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego 2017 przyjęty uchwałą nr XXIV/396/12 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 lipca 2012. „Plan gospodarki odpadami Województwa Lubelskiego 2017” dotyczy odpadów wytworzonych na obszarze województwa oraz przywożonych na jego obszar, w tym odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych i odpadów niebezpiecznych. Dokument wyznacza cele z zakresu gospodarki odpadami obejmujące lata 2012 - 2017 oraz perspektywicznie okres 2018-2023.
- c) Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 przyjęty uchwałą nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r. (M.P. Nr 101, poz. 1183).
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami wyznacza szczegółowe kierunki i cele gospodarki odpadami komunalnymi. Zakłada on rozwój selektywnego zbierania odpadów, budowę instalacji do odzysku materiałowego i energetycznego oraz ograniczenie składowania odpadów wyłącznie do odpadów przetworzonych.
- d) Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. (M.P. Nr 34, poz. 501);
- e) ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. Nr 21).
Ustawa o odpadach określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
- f) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).

Prawna ochrona środowiska wyraża się w regulacji określonych działań, podejmowanych wobec środowiska, a polegających w szczególności na: racjonalnym gospodarowaniu (pozyskiwaniu i wykorzystaniu) zasobów środowiska, czyli jego składników mających znaczenie gospodarcze lub służących do zaspokojenia potrzeb bytowych człowieka; zachowywaniu elementów środowiska w stanie pierwotnym lub możliwie najbardziej do niego zbliżonym (zapobieganie zmianom istniejącego stanu lub przywracanie naruszonego stanu pierwotnego); kształtowaniu środowiska dla uzyskania założonych walorów z punktu widzenia zaspokajania potrzeb człowieka (w tym restaurowanie i uzdrawianie zniszczonych elementów); zapobieganiu wprowadzania zanieczyszczeń, rozumianych jako zjawiska fizyczne, stany, formy substancji i energii o charakterze, ilości czy jakości nienaturalnej dla środowiska, naruszające jego równowagę.

Cechami charakterystycznymi prawa ochrony środowiska, traktowanego jako narzędzie polityki środowiskowej jest to, że prawo to ma szeroko rozwinięte podstawy w naukach przyrodniczych, co odróżnia ten zespół norm od innych składników porządku prawnego. Obejmuje rozległy obszar unormowań prawnych, wykraczających poza każdą z dotychczas ustalonych gałęzi prawa, w skład tego systemu norm wchodzi instytucje prawne wywodzące się z różnych gałęzi prawa, według niektórych poglądów wyodrębniające się w nową gałąź.

- g) ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2013 poz. 888, z późn. zm.).
Ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych określa wymagania, jakim muszą odpowiadać opakowania ze względu na zasady ochrony środowiska oraz sposoby postępowania z opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.
- h) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. ws. poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r. Nr 676).
rozporządzenie określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, które gmina jest obowiązana osiągnąć w poszczególnych latach oraz sposób obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów.
- i) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 645).
rozporządzenie określa poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w poszczególnych latach do dnia 31 grudnia 2020r., a także sposób obliczania tych poziomów.
- j) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 maja 2012 r. ws. wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (Dz. U. z 2012 r., Nr 630).
- k) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. ws. mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. Nr 1052).
Powyższe rozporządzenie określa zintegrowany proces technologiczny przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, składający się z procesów mechanicznego przetwarzania odpadów i biologicznego przetwarzania odpadów, których celem jest przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu, odzysku energii, termicznego przekształcenia lub unieszkodliwiania poprzez składowanie.
- l) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. ws. katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206).

1.3. Wskaźniki odzysku i recyklingu odpadów przewidziane do osiągnięcia w 2013 roku i w latach następnych

Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. ws. *poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów*, dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2013 roku w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. to 50%. W latach następnych poziom ten kształtuje się następująco:

Rok	2014-2015	2016-2017	2018-2019	16 lipca 2020
Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku	50	45	40	35

Zgodnie z Krajowym Planem gospodarki odpadami, do odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, zalicza się:

- papier i tekturę,
- odzież i tekstylia z materiałów naturalnych (50%),
- odpady z terenów zielonych,
- odpady kuchenne i ogrodowe,
- drewno (50%),
- odpady wielomateriałowe (40%),
- frakcję drobną < 10 mm (30%).

Przyjmuje się, że w roku odniesienia tj. 1995, ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych przez jednego mieszkańca wsi wynosiła 47 kg a przez 1 mieszkańca miasta 155 kg.

Warto zauważyć, że masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji z obszaru danej gminy, przekazanych do składowania, stanowi sumę ilości poszczególnych rodzajów odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, tj. również odpadów komunalnych zmieszanych o kodzie 20 03 01 i pozostałości po ich sortowaniu o kodzie 19 12 12 nie spełniających wymagań rozporządzenia Ministra Środowiska wydanego na podstawie art. 14 ust.10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach jeśli przekazane zostały do składowania, oraz odpadów zebranych w sposób selektywny – przy uwzględnieniu procentowego udziału frakcji ulegającej biodegradacji w ogólnej masie tego rodzaju odpadu, określonego w Rozporządzeniu.

Zatem, w celu spełnienia wymogów w zakresie redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, niezbędnym jest prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów zielonych, i przekazywanie ich do miejsc odzysku (przy czym odpady zielone trafiać powinny do regionalnych i zastępczych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych), oraz zagospodarowanie odpadów zielonych we własnym zakresie, między innymi poprzez przydomowe kompostowniki, tj.

zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, gdzie odpady w pierwszej kolejności poddaje się przetwarzaniu w miejscu ich powstania, tak, aby tego rodzaju odpady nie trafiły na składowisko w ogólnym strumieniu odpadów komunalnych.

Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. ws. *poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych*, poziomy te wynoszą w roku 2013 odpowiednio:

- papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło – 12%,
- inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe – 36%.

Poziomy przewidziane do osiągnięcia w latach następnych wg ww. Rozporządzenia przedstawia poniższa tabela.

	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	14	16	18	20	30	40	50

Wymagane poziomy odzysku odpadów budowlanych i remontowych określone w Rozporządzeniu, zawiera poniższa tabela.

	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysk innymi metodami[%]						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	38	40	42	45	50	60	70

W przypadku tego rodzaju odpadów, pojawia się jednak problem związany z ich klasyfikacją, w większości mieszczą się one, bowiem w grupie 17, a więc ich odbiór czy transport odbywa się nie tylko przez firmy świadczące usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, ale również przez inne firmy działające na podstawie odrębnych decyzji. Osiągane wskaźniki są jednak obliczane tylko na podstawie sprawozdań otrzymywanych od firm odbierających od właścicieli nieruchomości odpady komunalne oraz wyników zbiórki w ramach funkcjonowania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Ponadto odpady tego rodzaju pochodzące z drobnych remontów są jeszcze w dalszym ciągu mieszane z odpadami komunalnymi zmieszany, zatem nie zawsze są one wydzielane z ogólnego strumienia odpadów komunalnych.

1.4. Charakterystyka regionu gospodarki odpadami i gminy Kraśnik

Według Planu Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego 2017 gmina Kraśnik została włączona do Południowo-Zachodniego regionu gospodarki odpadami. Cały region w 2012 roku zamieszkiwało 296 318 mieszkańców którzy wytworzyli 66,5

tys. Mg odpadów komunalnych co daje średnio 226 kg/osobę/rok. Region obejmuje następujące gminy:

L.p.	Powiat	Gmina	Typ
1	Powiat janowski	Batorz	W
2	Powiat janowski	Godziszów	W
3	Powiat janowski	Janów Lubelski	MW
4	Powiat janowski	Modliborzyce	W
5	Powiat janowski	Potok Wielki	W
6	Powiat kraśnicki	Kraśnik	M
7	Powiat kraśnicki	Annopol	MW
8	Powiat kraśnicki	Dzierzkowice	W
9	Powiat kraśnicki	Gościeradów	W
10	Powiat kraśnicki	Kraśnik	W
11	Powiat kraśnicki	Szastarka	W
12	Powiat kraśnicki	Trzydnik Duży	W
13	Powiat kraśnicki	Urzędów	W
14	Powiat kraśnicki	Wilkołaz	W
15	Powiat kraśnicki	Zakrzówek	W
16	Powiat lubelski	Bełżyce	MW
17	Powiat lubelski	Borzechów	W
18	Powiat lubelski	Bychawa	MW
19	Powiat lubelski	Jabłonna	W
20	Powiat lubelski	Jastków	W
21	Powiat lubelski	Konopnica	W
22	Powiat lubelski	Krzczonów	W
23	Powiat lubelski	Niedrzwica Duża	W
24	Powiat lubelski	Strzyżewice	W
25	Powiat lubelski	Wojciechów	W
26	Powiat lubelski	Wysokie	W
27	Powiat lubelski	Zakrzew	W
28	Powiat opolski	Chodel	W
29	Powiat opolski	Józefów nad Wisłą	W
30	Powiat opolski	Łaziska	W
31	Powiat opolski	Opole Lubelskie	MW
32	Powiat opolski	Poniatowa	MW
33	Powiat puławski	Nałęczów	MW

W 2013 roku na terenie regionu funkcjonowała jedna instalacja RIPOK. Był to Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Kraśniku. Zakład wyposażony był w:

- plac przyjęć odpadów zmieszanych,
- plac przyjęć frakcji suchej,
- linia sortownicza do zmieszanych odpadów komunalnych z przesiewaczem dyskowym,
- linia sortownicza do tzw. frakcji suchej,
- stanowisko do prasowania odpadów (perforator, prasa belująca),
- stanowisko do rozbiórki odpadów wielkogabarytowych,
- stacjonarne praso kontenery,
- boksy na surowce wtórne,
- kompostownia pryzmowa,
- magazyny,

Roczne moce przerobowe instalacji to 36 000 Mg zmieszanych odpadów komunalnych. Kompostownia przyzłowa posiada przepustowość 12 000 Mg/rok

Druga instalacja w regionie południowo zachodnim, RIPOK (Zakład Zagospodarowania Odpadów w Bełżycach) rozpoczęła działalność w roku 2014.

Gmina Kraśnik położona jest w środkowo-zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie Kraśnickim. Swoim zasięgiem obejmuje 16 wsi sołeckich położonych wokół miasta Kraśnika (Dąbrowa-Bór, Karpiówka, Kowalin, Lasy, Mikulin, Pasięka, Pasięka-Kolonia, Podlesie, Słodków Pierwszy, Słodków Drugi, Słodków Trzeci, Spławy Pierwsze, Spławy Drugie, Stróża, Stróża Kolonia, Suchynia). Od południa i wschodu graniczy z gminami: Trzydnik Duży, Szastarka i Zakrzówek, od zachodu z gminą Dzierzkowice, od północy z gminami: Urzędów i Wilkołaz.

Gmina zajmuje powierzchnię 105,17 km². Gminę zamieszkuje 7468 mieszkańców z czego 7382 mieszkańców zamieszkuje w zabudowie jednorodzinnej a 86 w zabudowie wielorodzinnej. Na terenie gminy zlokalizowanych jest 1737 budynków w zabudowie jednorodzinnej i 4 budynki w zabudowie wielorodzinnej.

2. Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy.

2.1. Stan prawny

W myśl ustawy o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. W nowym tekście tej ustawy z końca 2012 r. dodaje się ponadto, że zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszane odpadami komunalnymi, nawet, jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości. Odpady komunalne powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, jak: obiekty użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola), infrastruktury (handel, obiekty turystyczne, usługi) oraz świetlice gminne, cmentarz, boiska sportowe, parkingi, przystanki.

Model gospodarowania odpadami wprowadzony nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zrodził wiele problemów zarówno natury prawnej jak i faktycznej. Skutkiem wejścia w życie nowego systemu jest przejęcie przez gminy odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami, powstającymi na ich terenie. Jednak próby realizacji założeń ustawodawcy, na podstawie często niespójnej i nieprecyzyjnej ustawy, sprowadzają się niejednokrotnie do balansowania przez samorzady pomiędzy własnym interesem, a oczekiwaniami pozostałych uczestników systemu, w oparciu o rachunek ekonomiczny.

Bezspornie, stary system gospodarowania odpadami pozostawał archaiczny w stosunku do zobowiązań przyjętych przez Polskę wskutek akcesji do Unii Europejskiej. W szczególności wymagania te dotyczyły uporządkowania gospodarki odpadami: budowy i utrzymania niezbędnej infrastruktury technicznej, zapewniającej odzyskiwanie bądź unieszkodliwianie odpadów, zapewnienia warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w kolejnych odstępach czasowych oraz stopniowego zwiększenia pozyskiwania surowców wtórnych.

We wskazanym zakresie, stary system gospodarowania odpadami nie przynosił pożądanych efektów, jak i nie pozostawiał możliwości jego ewolucji. Zdecydowano się zatem całkowicie przemodelować organizację gospodarowania odpadami w gminach, przenosząc odpowiedzialność za odbieranie i zagospodarowanie odpadów na samorządy.

Podstawową zmianą w stosunku do starego systemu jest obligatoryjne przejęcie przez gminy obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami. Wprowadzony nowelą z 1 lipca 2011 r. model gospodarowania odpadami ma służyć przede wszystkim:

- **uszczelnieniu systemu** tak, aby obejmował on wszystkich „wytwórców” śmieci na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego,
- **selektywnemu zbieraniu odpadów „u źródła”** tj. wstępnej segregacji śmieci przez podmioty, które je wytwarzają,
- **zmniejszeniu masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji** kierowanych do składowania, a także ogólnej ilości odpadów,
- dążeniu do całkowitego **wyeliminowania nielegalnych składowisk odpadów**,
- **zapewnieniu budowy i utrzymania niezbędnej infrastruktury technicznej**, czyli instalacji służących odzyskiwaniu oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych w inny sposób aniżeli ich składowanie na tzw. wysypiskach,
- **właściwemu nadzorowi** nad postępowaniem z odpadami komunalnymi, zarówno na etapie ich powstawania, jak i dalszego procesu dokonywanego przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- **zmniejszeniu zagrożeń dla środowiska**, powstających w skutek transportu odpadów z miejsc ich wytwarzania do punktu odzyskiwania bądź unieszkodliwiania, dzięki podziałowi województw na regiony gospodarki odpadami.

Zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obecnie obowiązujący model gospodarowania odpadami komunalnymi obejmuje:

- odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych,
- tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługę administracyjną systemu.

Z uwagi na przemodelowanie całego systemu odbioru odpadów komunalnych, jednym z najważniejszych działań samorządów, niezbędnych do budowy nowej struktury było oszacowanie całkowitej ilości odpadów, które będą powstawać na terenie danej gminy. Czynność ta była niezbędna do analizy potrzeb inwestycyjnych w zakresie budowy infrastruktury oraz wyliczenia opłaty pobieranej od mieszkańców.

Kolejnym ważnym wskaźnikiem dla funkcjonowania nowego systemu jest zadeklarowanie rzeczywistej liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość z uwagi na wnoszone opłaty za gospodarowanie odpadami. Zaniżenie liczby mieszkańców w stosunku do ilości „produkowanych” odpadów powodować będzie niedostateczną ilość środków finansowych, którymi dysponuje jednostka samorządu. Pośrednio wpłynie to na opłacalność transportu odpadów, jak i instalacji do ich przetwarzania i

unieszkodliwiania. Nieścistości w tym zakresie mogą zatem być bezpośrednią przyczyną upadłości przedsiębiorstw, które wygrywając organizowane przez gminy przetargi, odbierają bądź odbierają i zagospodarowują odpady z terenu danej gminy.

W gminie Kraśnik obowiązują następujące uchwały dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi:

- uchwała nr XXVI/157/2013 Rady Gminy Kraśnik z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości,
- uchwała nr XXVI/158/2013 Rady Gminy Kraśnik z dnia 30 stycznia 2013 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,
- uchwała nr XXVI/146/2012 Rady Gminy Kraśnik z dnia 28 grudnia 2012 w sprawie terminy, częstotliwości, trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała nr XXX/179/2013 Rady Gminy Kraśnik z dnia 29 maja 2013 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenie opłaty za pojemnik.
- uchwała nr XXVII/160/2013 Rady Gminy Kraśnik z dnia 22 lutego 2013 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kraśnik.
- uchwała nr XXV/148/2012 Rady Gminy Kraśnik z dnia 28 grudnia 2012 roku w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne.

2.2. Opis istniejącego systemu

W pierwszej połowie 2013 roku jak w większości gmin na terenie Polski w gminie Kraśnik system gospodarki odpadami komunalnymi opierał się na umowach indywidualnych z firmami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Od 1 lipca 2013 gmina Kraśnik wprowadziła nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi obejmując nim właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy oraz nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Odpady od właścicieli nieruchomości odbierane są w następujący sposób i z następującą częstotliwością:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne w ilości nielimitowanej odbierane są bezpośrednio od właścicieli nieruchomości jeden raz w miesiącu,
- odpady surowcowe suche (papier, szkło, plastik, metal) w ilości nielimitowanej odbierane są bezpośrednio od właścicieli nieruchomości jeden raz w miesiącu lub są przyjmowane nieodpłatnie w PSZOK-u,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości nielimitowanej odbierany jest poprzez organizowanie dwa razy do roku zbiórki lub przyjmowany nieodpłatnie w PSZOK-u,
- odpady budowlano-remontowe w ilości 2 m³/gospodarstwo domowe/rok są przyjmowane nieodpłatnie w PSZOK-u,

- odpady biodegradowalne gromadzone są w przydomowych kompostownikach a od właścicieli nieruchomości którzy nie zadeklarują prowadzenia kompostownika przyjmowane są nieodpłatnie w PSZOK-u,
- popiół przyjmowany jest nieodpłatnie w PSZOK-u,
- meble i odpady wielkogabarytowe oraz zużyte opony w ilości Nielimitowanej odbierany jest poprzez organizowanie dwa razy do roku zbiórki lub przyjmowane są nieodpłatnie w PSZOK-u,
- przeterminowane lekarstwa, chemikalia (farby, lakiery, przeterminowane środki ochrony roślin i opakowania zawierające ich pozostałości), zużyte baterie i akumulatory przyjmowane są nieodpłatnie w PSZOK-u,

W wyniku zorganizowanego przetargu, od 1 lipca 2013 odbiorem odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Kraśnik zajmuje się Eko-Kras Sp. z o.o., ul. Graniczna 3; 23-210 Kraśnik. Odpady z terenu gminy były kierowane do instalacji w miejscowości Lasy ul. Jodłowa 70 gm. Kraśnik eksploatowanej przez Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w gdzie podlegały dalszemu zagospodarowaniu.

W gminie, w miejscowości Lasy, na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów został zorganizowany PSZOK - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów komunalnych. PSZOK jest czynny w środę w godz. 8.00 - 16.00 i w sobotę w godz. 10.00 - 12.00. W zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości do punktu selektywnej zbiórki mogą dostarczyć:

1. odpady budowlane rozbiórkowe i remontowe, przyjmowane są jako odpad posegregowany, zgodnie z wskazanymi niżej grupami:
 - tapety,
 - wykładziny,
 - ceramika budowlana,
 - okna, drzwi,
 - gruz (bez zanieczyszczeń innymi odpadami typu: styropian, papa, wełna mineralna, drewno)
 - drewno,
2. szyby okienne i zbrojone,
3. lustra i witraże,
4. szyby samochodowe,
5. odpady wielkogabarytowe - meble,
6. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (pralki, lodówki, telewizory, radioodbiorniki, komputery, kalkulatory, monitory, jednostki komputerowe itp.),
7. żarówki i świetlówki,
8. zużyte baterie i akumulatory,
9. przeterminowane lekarstwa, strzykawki, termometry itp.,
10. zużyte opony,
11. odpady niebezpieczne z gospodarstw domowych (opakowania i pozostałości farb, lakierów, rozpuszczalników, kwasów, substancji żrących, olejów, płynów do chłodziw, środków ochrony roślin, nawozów itp.).

W 2013 roku do PSZOK-u zostało dostarczone 10,8 Mg następujących odpadów:

- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 0,28 Mg,
- Meble i inne odpady wielkogabarytowe - 4,85 Mg,
- Odpady budowlane i rozbiórkowe - 2,9 Mg,
- Zużyte opony – 0,06 Mg,
- Inne odpady:
 - ✓ Popiół - 0,8 Mg
 - ✓ materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03 - 0,32 Mg,
 - ✓ opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych - 0,3 Mg,
 - ✓ oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe - 0,06 Mg,
 - ✓ inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny - 0,22 Mg,
 - ✓ szkło zanieczyszczone drewnem, metalem, kitem, gruzem - 0,81 Mg,
 - ✓ odzież - 0,1 Mg
 - ✓ lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć - 0,1 Mg

Oplata za gospodarowanie odpadami:

- od właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy naliczana jest w oparciu o liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość. Maksymalna miesięczna opłata od gospodarstwa domowego nie może przekraczać kwoty 22,50 zł za gospodarstwo domowe.
- od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych naliczana jest w oparciu o pojemność pojemnika zlokalizowanego na danej nieruchomości i częstotliwości jego odbioru.

Stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na nieruchomości zamieszkałej wynoszą:

- za odpady zbierane i odbierane nieselektywne - 10 zł
- za odpady zbierane i odbierane selektywne - 4 zł

Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości niezamieszkałych za pojemnik o określonej pojemności wynoszą:

- Odpady zbierane i odbierane selektywnie:
 - ✓ pojemność 0,12 m³ – 12,00 zł
 - ✓ pojemność 0,24 m³ – 20,00 zł
 - ✓ pojemność 1,1 m³ – 90,00 zł
 - ✓ pojemność 7,5 m³ – 560,00 zł
- Odpady zbierane i odbierane nieselektywne:
 - ✓ pojemność 0,12 m³ – 25,00 zł
 - ✓ pojemność 0,24 m³ – 45,00 zł
 - ✓ pojemność 1,1 m³ – 200,00 zł
 - ✓ pojemność 7,5 m³ – 750,00 zł

Zgodnie ze złożonymi deklaracjami (1831 na dzień 31.12.2013r.) 5599 osób (1754 gospodarstw) deklaruje zbieranie odpadów w sposób selektywny natomiast 29 osób (17 gospodarstwa) deklaruje zbieranie odpadów w sposób nieselektywny. Poza tym złożono 60 deklaracji dla nieruchomości niezamieszkałych.

W 2013 roku nie było prowadzonych postępowań o ustalenie wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

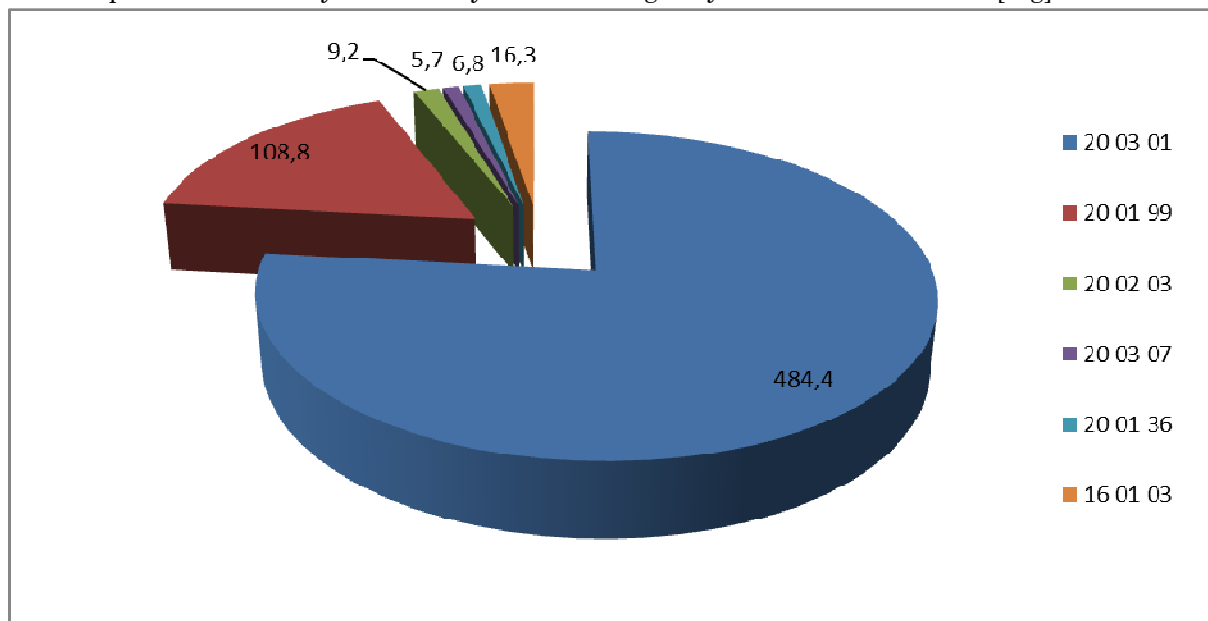
2.3. Ilość odpadów odebranych z terenu gminy Kraśnik

Ilości odpadów komunalnych zostały ustalone wg sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne oraz według rocznego sprawozdania Wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za 2013 rok . Wśród całej ilości odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy Kraśnik w 2013 roku największą część stanowią niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 631,2 Mg, co stanowi 76,8 % wielkości wszystkich odpadów.

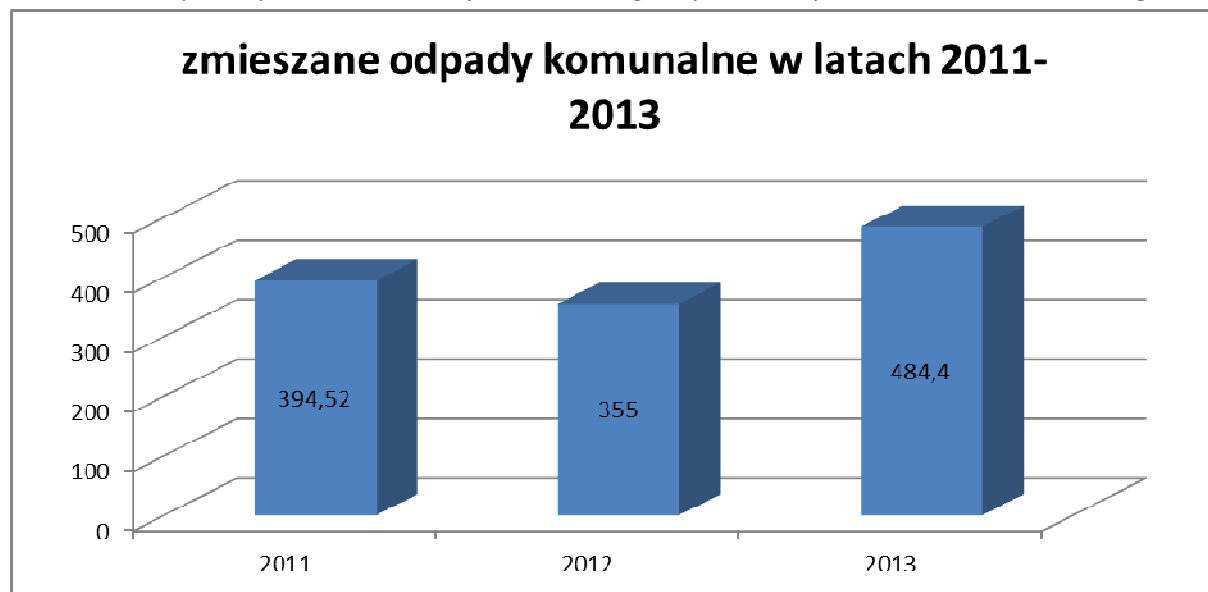
Ilości odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy Kraśnik rocznego [Mg]

Kod odpadu	Rodzaj Odpadu	Masa [Mg]
20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	484,4
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (frakcja sucha)	108,8
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	9,2
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	5,7
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	6,8
16 01 03	Zużyte opony	16,3
SUMA		631,2

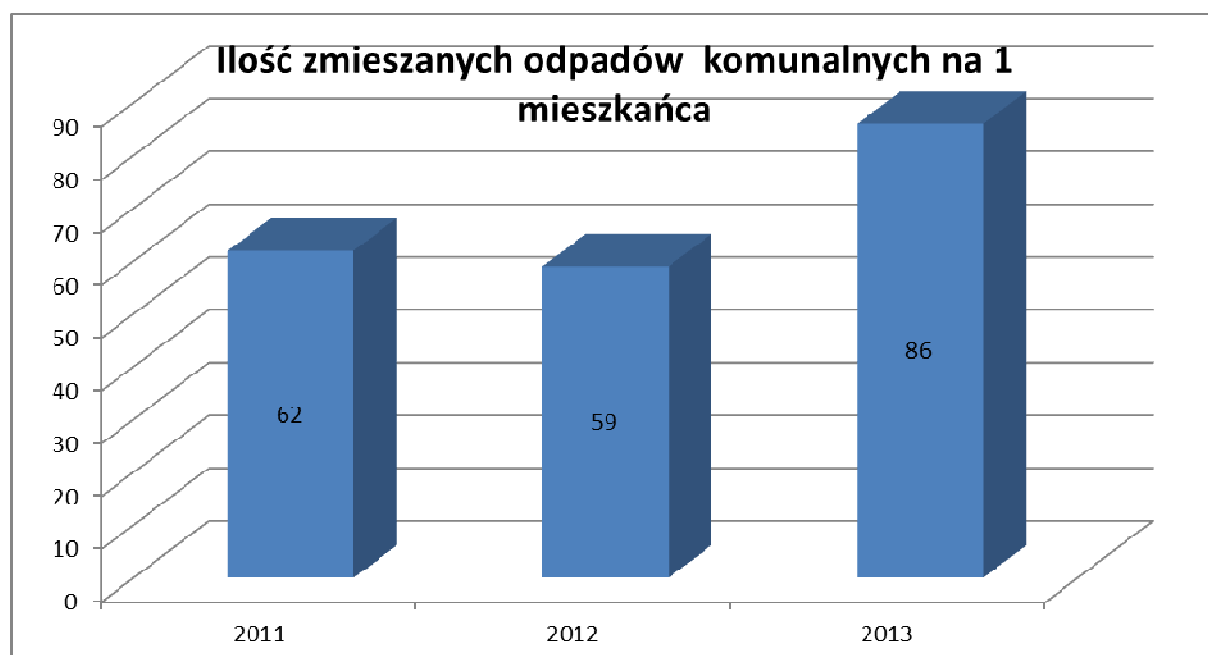
Ilości odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy Kraśnik w 2013 roku [Mg]

Ilość zmieszanych odpadów komunalnych z obszaru gminy odebranych w latach 2011-2013 [Mg]

Ilość odpadów zmieszanych komunalnych odebranych od 1 mieszkańca w latach 2011-2013 [kg]

Pomimo wzrostu ilości odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Kraśnik, średnia ilość zebranych odpadów na osobę w 2013r wynosiła 86 kg i jest niższa od średniej ilości zebranych odpadów w województwie lubelskim podawanej corocznie przez Główny Urząd Statystyczny która dla 2013 roku wynosi 233 kg odpadów wytworzonych i 160 kg odpadów zebranych.

Do tych poziomów wytwarzania odpadów komunalnych powinny być porównywane wyniki uzyskiwane przez gminę i podejmowane działania zmierzające do osiągania jak najwyższego poziomu pozyskania odpadów od wytwórców, bowiem normy odzysku recyklingu obliczane są dla poziomów hipotetycznych, a nie rzeczywistych.

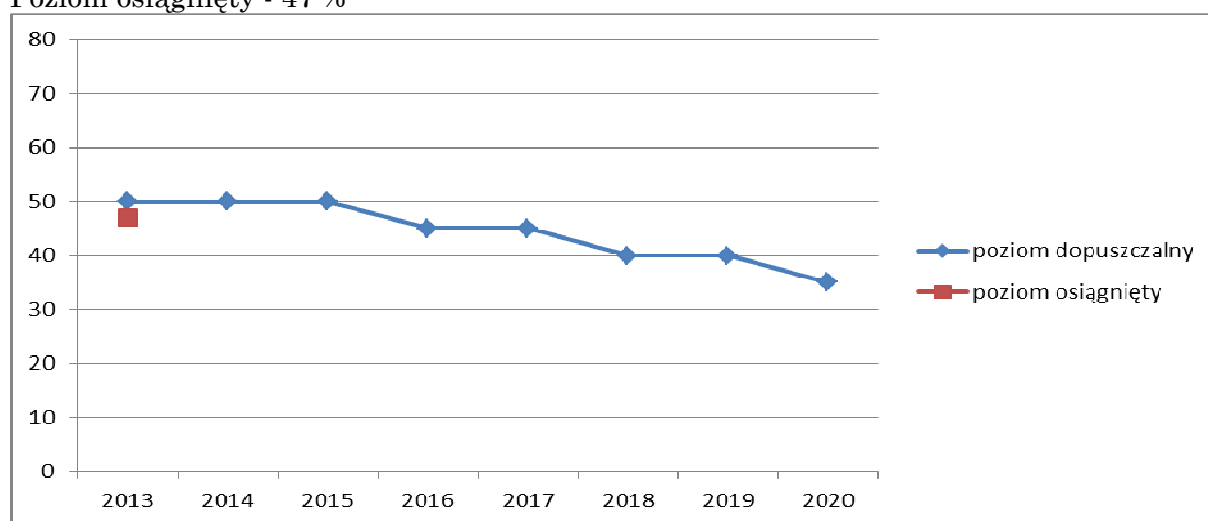
Poziomy nazywane hipotetycznymi zostały określone w związku z danymi dotyczącymi trafiającego na rynek papieru, opakowań, wyrobów metalowych i wszystkich innych produktów, które po konsumpcji stają się odpadami. Różnica pomiędzy wielkością hipotetyczną a rzeczywistą wytworzonych odpadów w dalszym ciągu oznacza, że nie wszystkie odpady są ujawniane lub trafiają do systemu gminnego, co jest swoistą „czarną dziurą” w gospodarce odpadami.

2.4. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w gminie Kraśnik

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Poziom wymagany - 50 %

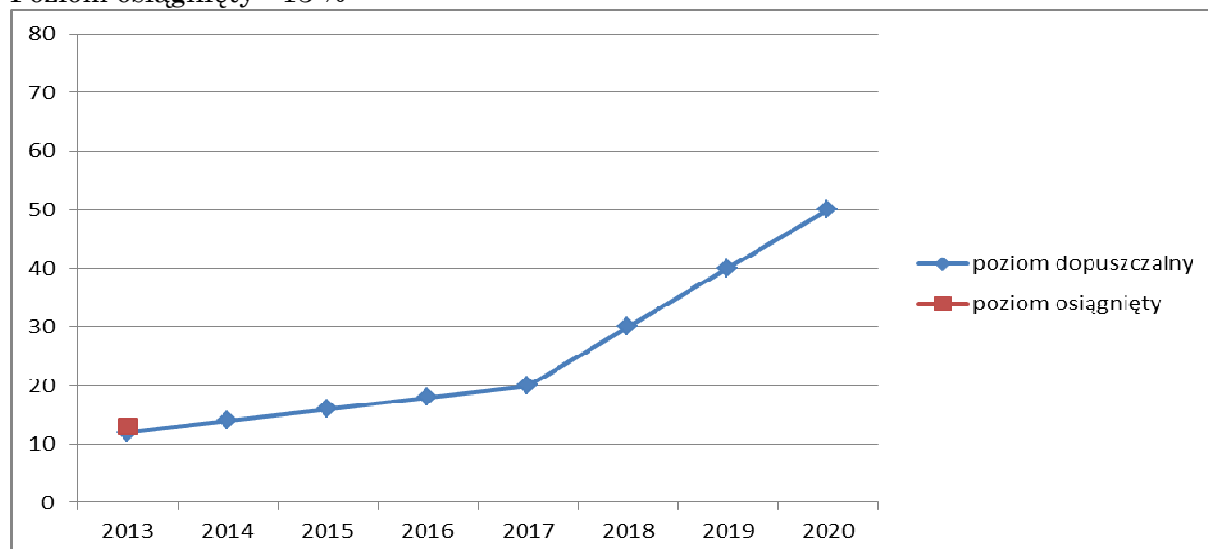
Poziom osiągnięty - 47 %

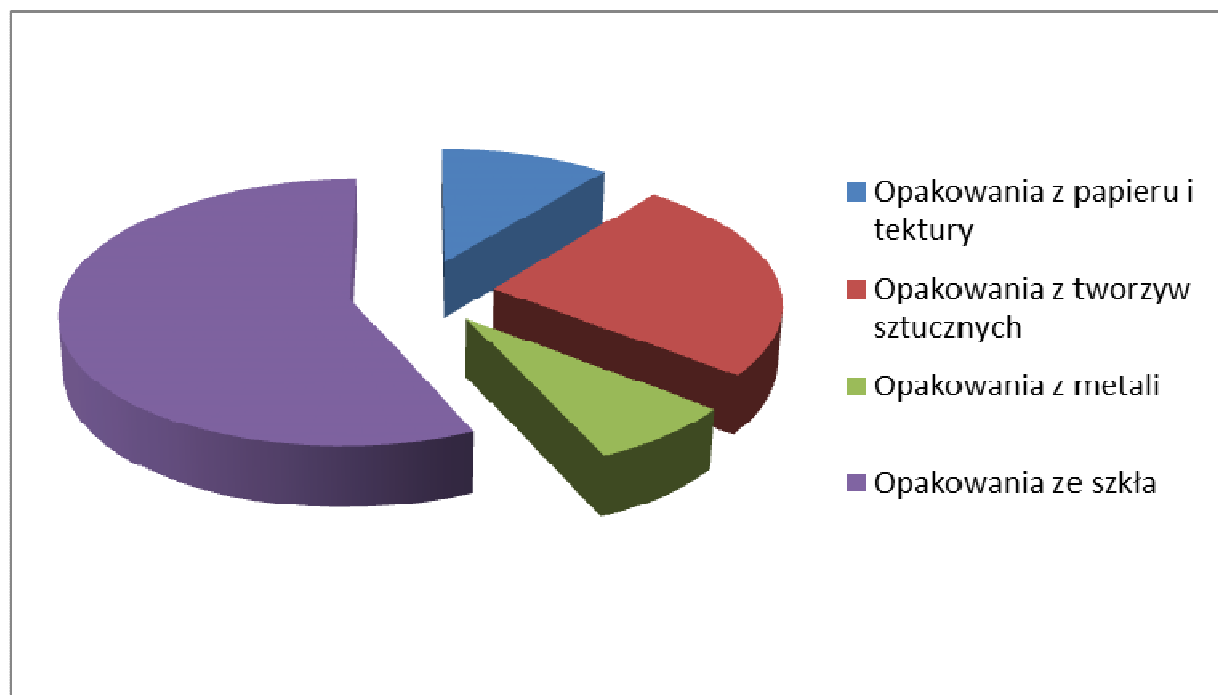
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła:

Poziom wymagany - 12 %

Poziom osiągnięty - 13 %

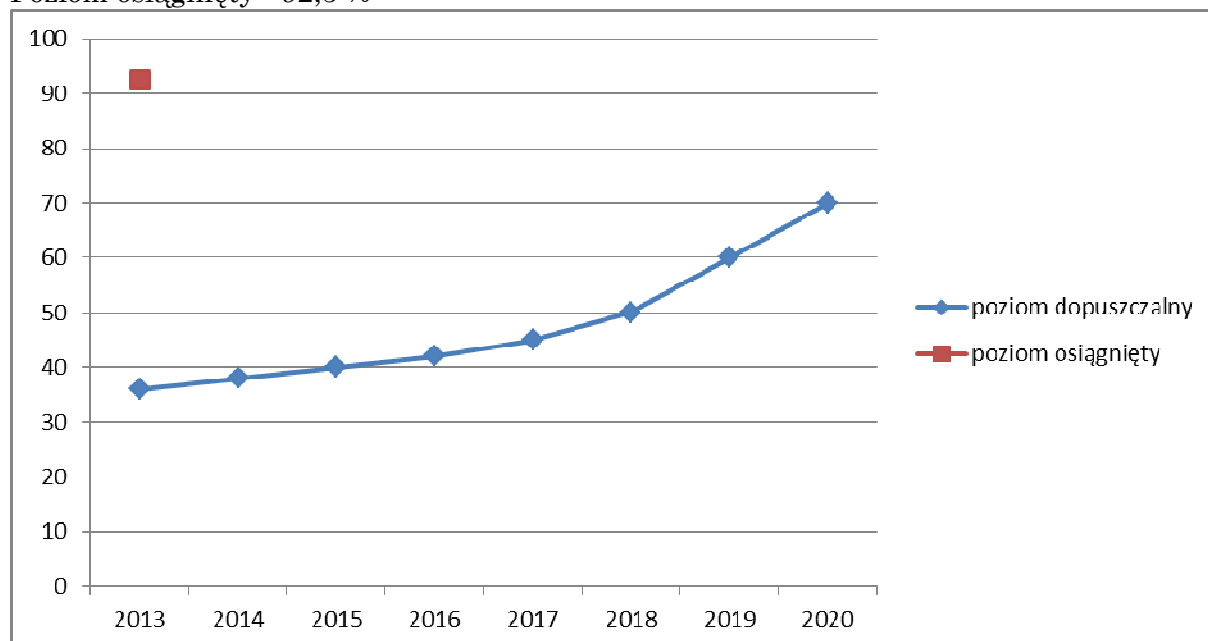
Udział poszczególnych frakcji materiałowych w odpadach przekazanych do recyklingu i przygotowania do ponownego użycia

Poziom recyklingu, przygotowania i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych:

Poziom wymagany - 36 %

Poziom osiągnięty - 92,5 %

3. Analiza finansowo - ekonomiczna funkcjonowania systemu

Od 1 lipca 2013 roku na terenie gminy Kraśnik wprowadzony został nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi, w którym gmina przejęła obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami. Gmina wprowadziła opłaty w wysokości 4 zł za odpady zbierane w sposób selektywny oraz 10 zł za odpady zbierane w sposób nieselektywny. Dodatkowo, dla właścicieli nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy zostały wprowadzone opłaty za pojemnik o określonej pojemności. Opłatę uiszcza się w okresie kwartalnym w terminie do 15 dnia pierwszego miesiąca następnego kwartału, którego obowiązek ponoszenia opłaty dotyczy.

3.1. Przychody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (obliczono według danych za 6 miesięcy)

Należności w roku 2013 wynosiły 196 613,50 zł. Wpływy na koniec 2013 roku wyniosły 172 747,65 zł. Zaległości w tym okresie wyniosły 24 177,85 zł. Na koniec roku część mieszkańców zapłaciła z nadpłatą. Wyniosła ona 3 489,55 zł.

3.2. Koszty funkcjonowania systemu (obliczono dla całego roku).

- 1) Koszty odbioru odpadów - 56 112,13 zł
- 2) Koszty zagospodarowania odpadów - 69 531,85 zł
- 3) Koszty administracyjne - 26 570,71 zł w tym:
 - ✓ Wynagrodzenia pracowników - 20 294,63 zł
 - ✓ Sprzęt i programy komputerowe - 3 585,45 zł
 - ✓ Wydruk deklaracji - 1 077,48 zł
 - ✓ Wdrożenie programu gospodarki odpadami - 1 613,15 zł
- 4) Koszty utworzenia PSZOK-u - 5 603,48 zł
- 5) Koszty funkcjonowania PSZOK-u - 5 815,62 zł
- 6) Koszty edukacji ekologicznej - 0,00 zł

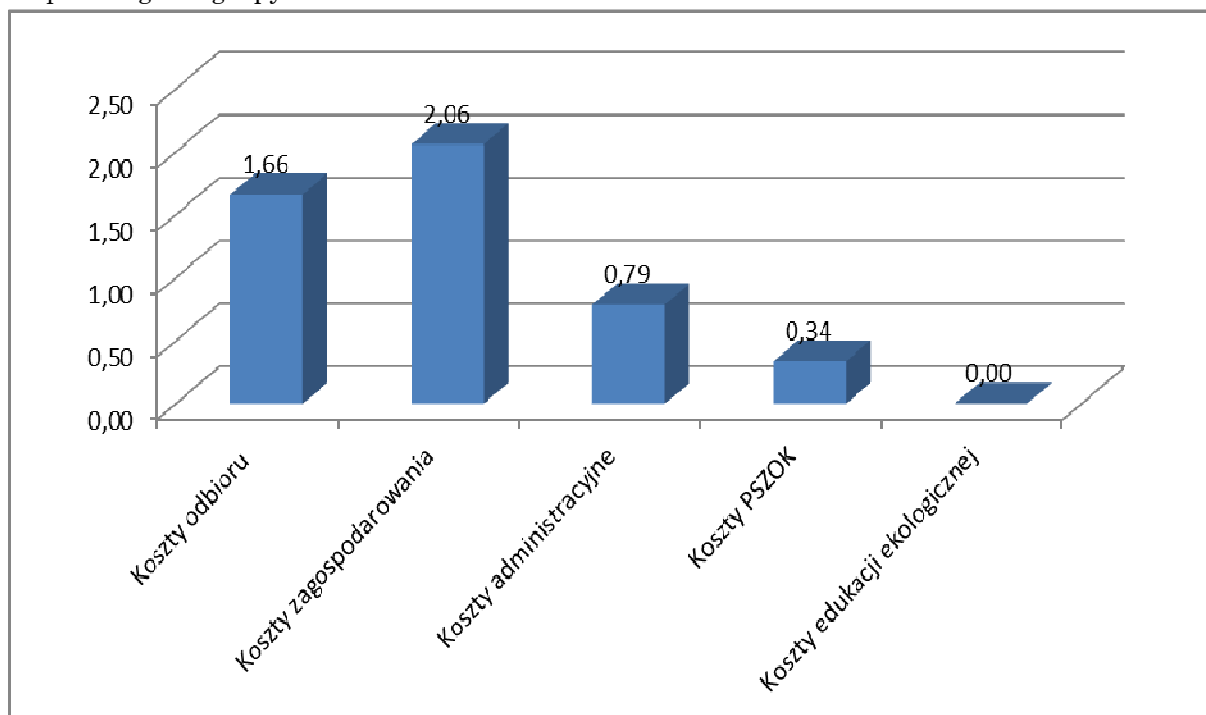
ŁĄCZNIE - 163 633,79 PLN

Łączny koszt funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest niższy niż otrzymywane przychody o 32 979,71 zł w skali półrocza.

Należy jednak zauważyć iż w 2013 roku nie była przeprowadzana żadna akcja edukacyjna. Niewielkie koszty generował również PSZOK.

Koszty funkcjonowania systemu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 29,07 zł/6 miesięcy co daje kwotę miesięczną w wysokości 4,83 zł/mieszkaniec/miesiąc.

Koszty funkcjonowania systemu w przeliczeniu na jednego mieszkańca [zł/miesiąc] z podziałem na poszczególne grupy kosztów

4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

W 2013r. nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Na rok 2014 również nie planuje się żadnych działań inwestycyjnych.

5. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, podmiot odbierający odpady komunalne do właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, wyłącznie do regionalnych instalacji do przekształcania odpadów komunalnych (tj. spełniających wymogi art. 35 ust. 6 ustawy o odpadach). Zgodnie z zasadą bliskości z art. 20 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, nakazuje się również, aby odpady komunalne zmieszane, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania, a także odpady zielone, były przetwarzane na terenie regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.

W regionie południowo-zachodnim funkcjonują dwie instalacje RIOPOK w Kraśniku i Bełżycach. Obecnie część biologiczna w zakładzie w Kraśniku jest modernizowana. W roku 2015 zostanie uruchomionych 5 bioreaktorów do biologicznej

stabilizacji odpadów. Będzie tam można przerabiać zarówno część biologiczną zmieszanych odpadów komunalnych jak i odpady zielone zebrane selektywnie.

Zakłady zapewnią przetworzenie całego strumienia odpadów ulegających biodegradacji.

6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych, w imieniu, których gmina powinna podjąć działania na rzecz zorganizowania takiego odbioru

Brak

7. Wnioski

- a) Gmina Kraśnik w ustawowym terminie wdrożyła nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi obejmując nim nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy oraz nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Objęcie systemem wszystkich nieruchomości na terenie gminy pozwoli na uszczelnienie systemu i osiąganie większych poziomów odzysku i recyklingu.
- b) Podczas przeprowadzania analizy nie stwierdzono żadnych potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.
- c) Analiza wykazała rozbieżność w liczbie mieszkańców pomiędzy danymi podawanymi przez gminę (7382) a liczbą mieszkańców zgłoszonych w deklaracjach (5625). Różnica ta wynosi 1757 osób co stanowi około 24 % mieszkańców gminy. Różnica ta częściowo może być spowodowana obecnymi trendami migracyjnymi niemniej jednak jej wielkość wymaga podjęcia działań dotyczących weryfikacji prawdziwości złożonych deklaracji pod kątem ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość.
- d) W 2013 roku gmina Kraśnik ograniczyła masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do 47 % w stosunku do masy tych odpadów składowanych w 1995 roku przy dopuszczalnym poziomie dla 2013 roku wynoszącym 50 %.
W 2013 roku gmina Kraśnik osiągnęła poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości 13 % przy minimalnym poziomie dla 2013 roku 12%.
W 2013 roku gmina Kraśnik osiągnęła poziom recyklingu, przygotowania i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości 92,5 % przy minimalnym poziomie dla 2013 roku 36%.
- e) Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2013 roku spełniał wymagania dla poziomu w roku 2015.
- f) Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła osiągnięty poziom w 2013 roku (13%) spełnił wymagania dla poziomu wymaganego w 2014 roku.
- g) Poziom recyklingu, przygotowania i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych osiągnięty w 2013 roku (92,5%) spełnił wymagania dla poziomu wymaganego w 2020 roku.

- h) Gmina Kraśnik powinna podjąć działania zmierzające do recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.
- i) Gmina Kraśnik nie ponosiła wydatków na edukację ekologiczną związaną z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Należy rozważyć wprowadzenie wydatków na edukację ekologiczną w kolejnych latach funkcjonowania systemu co pozwoli na zwiększenie świadomości mieszkańców i co wpłynie na zwiększenie poziomu recyklingu odpadów.
- j) Łączny koszt funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest niższy niż otrzymywane przychody o 32 979,71 zł w skali półrocza. W związku z tym iż analiza kosztów była przeprowadzona dla całego roku 2013 a poziom ponoszonych kosztów i otrzymywanych dochodów określono na podstawie II półrocza nie można dokładnie zweryfikować kosztów i przychodów za cały 2013. Proponuje się pozostawić w 2014 roku wysokość opłaty na poziomie 2013 roku. Ewentualną korektę opłaty należy rozważyć po przeprowadzeniu analizy za 2014 rok i wprowadzeniu kosztów związanych z edukacją ekologiczną. Dodatkowo, koszty funkcjonowania systemu mogą wzrosnąć w przypadku wzrostu cen przetwarzania odpadów z uwagi na konieczność dostosowania Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych do wymogów najlepszej dostępnej techniki (BAT).
- k) Średnia ilość zebranych odpadów na osobę w 2013 r wynosiła 86 kg i jest niższa od średniej w województwie lubelskim która wynosi 160 kg. Należy podejmować działania zmierzające do osiągnięcia jak najwyższego poziomu pozyskania odpadów od wytwórców, bowiem normy odzysku i recyklingu obliczane są dla średnich poziomów w danym województwie.
- l) Zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami na koniec 2013 roku wynoszą 24 177,85 zł i są to głównie zaległości krótkoterminowe nie wymagające podejmowania czynności windykacyjnych.